

Rapport fra kystfiskeriet i Det Røde Hav

Studie til brug for et dansk/eritreansk samarbejde til udvikling af kystfiskeriet i Eritrea

Landsforeningen Levende Hav og Den Eritreanske Støtteforening 2004

Rapport – dansk/eritreansk samarbejde til udvikling af kystfiskeriet i Eritrea

INTRODUKTION	2
ARBEJDSPLANEN FOR STUDIET	3
INDLEDNING	3
ERITREA	3
INDTRYK FRA ERITREA	4
INDTRYK FRA FISKERIET	5
FISKERIET I ERITREA	6
KYSTFISKERIET	8
ØKONOMIEN	10
KVINDER OG FISKERIET	10
HAVMILJØET	11
OPLYSNING	11
ORGANISERING	11
KVALITET OG FISKERIKONTROL	13
MARKEDET	14
UDDANNELSE OG TRÆNING	14
HAVMILJØ OG RESSOURCE BÆREDYGTIGHED	15
ET MULIGT FISKERIPROJEKT MELLEM ERITREA OG DANMARK	16
<i>Zula bugt projektet:</i>	16
<i>Wegiro projektet:</i>	16
<i>Dahlak projektet:</i>	17
DATA: FARTØJER I ERITREAS FISKERI	18
DATA: FISK LANDET I MASSAWA OG PÅ ØERNE DAHLAK	19

Introduktion

I marts 2004 gennemførte *Landsforeningen Levende Hav* (LLH) og *Den Eritreanske Støtteforening* (DES) et studie i og af kystfiskeriet i Eritrea, til brug for en forundersøgelse af et udviklingsprojekt til støtte og udvikling af Eritreas kystfiskeri i Det Røde Hav.

Siden 2002 har Den Eritreanske Støtteforening og Levende Hav haft kontakter til Eritreas fiskerimyndigheder og de organisationer som fiskerikooperativerne er samlet under, for derigennem at få opbygget en fælles forståelse for et dansk/eritreansk samarbejde til udvikling af Eritreas kystfiskeri. Disse forståelser og kontakter er fundamentet for dette studie

Studiet blev gennemført i perioden 14/2 – 28/2 2004 og rapporten er skrevet med udgangspunkt i en mere omfattende og detaljeret logbog, som blev ført og udarbejdet i forbindelse med arbejdet i Eritrea.

Arbejdsplanen for studiet

Undersøge og analysere kystfiskeriet (Artisanal fishery) og mulighederne for samarbejde med Eritreas fiskerikooperativer og myndigheder om udvikling af et bæredygtigt kystfiskeri og en styrkelse af de organisatoriske rammer om kystfiskeriet i et tæt forpligtende og økonomiske samarbejde mellem fiskere og organisationer fra Eritrea og Danmark

Indledning

Praktisk gennemførtes studiet ved at besøge flere fiskesamfund i og omkring havnebyen Massawa. Studiet foregik i et tæt og ikke mindste positivt samarbejde med myndigheder fra Eritreas fiskeriministerium og fiskere, ledere og medarbejdere i fiskerikooperativerne. Fra Eritreas side fik man arrangeret et godt og gennemtænkt program som omfattede de forhold der styrer fiskeriet fra hav til bord i Massawa området.

Studiet var aftalt og blev gennemført med folk fra Fiskeriministeriets afdelinger i Massawa og Asmara, bl.a.:

- Fiskeriminister **Ahmed Haj Ali**.
- Generaldirektør i fiskeriet **Tewelde Woldemichael**,
- Direktør i fiskeriet **Mohammed Ali Saleh**,
- Direktør i fiskeriet **Saidna Ali Saleh**
- Direktør i fiskeriet **Kahsay Negash**
- Fiskerirådgiver og leder af et tørfisk projekt **Pasience Magoha** samt kvindelige medarbejdere i projektet **Juliet** og **Senep**
- Leder af Massawa fiskerikooperativerne **Ismael Mohammed**
- Leder af kooperativernes kredit afdeling **Ibrahim Thohamed**
- Lederne af stationerne i Zula, Wekiro og Dahlak
- Ledere og fiskere fra de 8 fiskerikooperativer i Massawa området: Dessie, Semhar, Emberemi, Wekiro, Gulbub, Zula Afta, Erefaile og Massawa kooperativet
- Udvalgte fiskere, samt ansatte kvinder og mænd i beskæftigelsen med fiskebehandling og organisering.
- Fiskerivirksomheden ERIFISH og dets medarbejdere
- Skibsværftet i Massawa og dets medarbejdere
- Lederne af de fiskeriskoler og fiskeriuddannelser i og omkring Massawa.

Eritrea

Eritrea har et landareal på 125.000 km² med grænse mod Det Røde Hav (ca. 1200 km) og med landegrænser til Sudan, Etiopien og Djibouti. Der bor op mod 4 mil mennesker, halvt kristen (koptere) og muslimer. Hovedstaden Asmara og ligger oppe i bjergene og vigtige havnebyer er Massawa og Assab. Eritreas parlament vælger landets præsident der i dag hedder Isaias Afwerki. Han er meget afholdt i Eritrea og har haft magten i landet siden 1991 og et positivt kendetegn ved styret i Eritrea er fraværet af korruption og magtfuldhed. ”Præsidenten er ligesom os og han spiser sammen med os” lyder det ofte blandt folket i Eritrea.

Efter 30 års væbnet modstand mod Etiopien blev Eritrea i 1991 et frit og selvstændigt land. Og fra 1993 – 1998 blev der ydet Eritrea en betydelig økonomisk hjælp fra den vestlige verden. Og udviklingen gik stærkt (mange gange også for stærkt, illustreret af støtten til fiskeriets infrastruktur

senere i rapporten). I disse 5 år fik Eritrea gennemført mange større og mindre projekter støttet af den internationale verden. Tiden før 1991 kalder man i Eritrea ”Den store krig”.

I 1998 kommer der igen til væbnet konflikt og krig omkring grænserne til Etiopien og først i slutningen 2000/2001 bliver der igen fred i landet. Den periode kalder man ”Den lille krig”

Massawa og krigen

Siden afslutningen på den lille krig, har FN været i landet til sikring af freden mellem Eritrea og Etiopien. Men situationen efter den lille krig i og omkring Eritrea, er ikke stabil og det ses bl.a. i udlandets støtte til

Eritrea i de seneste år. Danmark har ex. ikke fornyet aftalen med Eritrea og dermed er Eritrea ikke længere et af Danmarks samarbejdslande på udviklingsområdet.

80 % af de voksne kan ikke læse og skrive og landet er et fattigt land, med et BNI på godt 200 \$ pr. indbygger om året.

Indtryk fra Eritrea

Overalt hvor man færdes er det fredeligt og fredeligt er det åbenbart i hele landet. Der er ingen uniformer og ikke noget synligt politi. Folk melder tilbage, at det er et trygt land og politichefen i Massawa fortalte, at der sidste år var 10 mord i hele Eritrea og at alle var effektmord. Der er ikke tyveri og de seneste røveri mod en udlænding, han kunne huske, var i 1993. De 122 mand han havde under sig har ikke meget andet at lave end at skrive rapporter om trafik uheld – ”vi keder os” sagde politichefen. Mødrene sender deres børn af sted i skole uden bekymringer og børnene går til og fra uden at nogen bekymrer sig om det. Så det synes hævet over enhver tvivl, at Eritrea i dag er et meget fredeligt og trygt land at bo og opholde sig i.

Ser man lidt ud over dagligdagen i Eritrea og ser på den politiske situation, så tegner der sig et mere broget billede. Der sidder folk fængsel uden dom og Røde Kors kan åbenbart ikke få lov til at besøge disse politiske fanger. Pressefriheden har det ikke godt, aviser er også blevet forbudt og i dag udkommer der kun aviser som er godkendt af regeringen. TV viser mange nationale og heroiske indslag om Eritreas frihedskamp mod Etiopien og de viser soldater og kampvogne i bevægelse og indslagene er ledsaget af musik og propaganda tale, vendt mod Etiopien. .

Om disse eller nogle af disse negative forhold, kan undgås under de forhold hvorunder Eritrea eksisterer i dag, er det svært at svare på. Eritrea mener selv, at så længe Etiopien ikke har anerkendt, eller rettere sagt respekteret, grænsen mellem de to lande, kan Eritrea ikke acceptere en politisk opposition i Eritrea. Den forklaring er der mange lande, herunder Danmark, som ikke accepterer og derfor er Eritrea ikke inde i det gode selskab af demokratiske lande i dag.

- Eritrea er et paradoks – vi har sandsynlig at gøre med et af verdens mest fredelige lande. Der bor op mod de 4 mil mennesker 50 % kristne og 50 % muslimer og landet er mere fredeligt, når det gælder det daglige sociale liv mellem mennesker og når det gælder forbrydelser, end Danmark. Og alligevel er Eritrea udsat for megen kritik fra omverden.

Eritreas økonomiske situation er speciel mht. valutaen Nakfa. Officielt er kursen for tiden på Nakfa 100 \$ = 1350 Nakfa uofficielt dvs. vekslet uden om bankerne får man 2200 Nakfa. Eritreas egen befolkning kan veksle 100 \$ til 1900 Nakfa, så der er flere niveauer i Eritreas økonomiske politik. Det er meget forbudt at veksle på gaden, men da kursforskellen er så markant må det foregå alligevel, men man bliver ikke antastet af folk som vil veksle når man går sig en tur.

Alle udenlandske projekter FN institutioner og udstationeringer osv. veksler selvfølgelig officielt og her må regeringen få et betydeligt provenu og det er sikkert også nødvendigt for der er ikke det store indtægter fra beskatningen af befolkningen. Der foregår en betydelig, og for Eritrea åbenbart livsnødvendig overførsel af penge fra de mange eritreere som bor i udlandet.

Der er civile tjeneste for alle under 40 år som er uden arbejde. De arbejder i alle former for virksomhed og offentlig virke, og det er næsten de samme, da de fleste former for virksomhed og forretning ejes af staten. De civilt ansatte får 450 Nakfa om måneden, så pengeøkonomien blandt den eritreanske befolkning er meget lav - men skal tilføjes – det er den så for alle i landet. Og det er den vigtigste årsag til roen i landet – vi er alle i samme båd, lyder det. Man hører overalt, at korruption er næsten ikke eksisterende og de politiske ledere står lige med folket, ingen tjener tilsyneladende på den økonomiske fattigdom.

Et stort problem er import/eksport. Eritrea importerer meget, men har næsten ingen eksport. De store lastbiler som kører op eller ned af bjergvejen mellem Asmara og Massawa er et glimrende udtryk for situationen i dag. Fuldt læssede kører de op og helt tomme køre de ned, det kan ikke blive ved med at gå.

Eritrea er et varmt og rart land med en venlig befolkning. Det er også et historisk spændende land med et godt køkken og gode fødevarer. Byer som Massawa er virkelig et besøg værd og selv om det kan blive meget varmt, så kan man altid tage til havet. Ude på landet møder man landsbyerne som de har set ud i generationer og af de få moderne symboler man støder på ude i landsbyerne, er plastikken den mest synlige.

- Det er ikke så underligt at Eritrea og dets befolkning fik den store internationale positive opmærksomhed efter selvstændigheden i 1991. Men det er nu et stolt folk, som vil have samarbejde og partnerskaber med udlandet, men på folkets og Eritreas historiske betingelser, og det giver Eritrea problemer i dag.

Indtryk fra Fiskeriet

Fiskeriet har gode muligheder for at give eksport indtægter, men der kræver investeringer i selve fiskeriet og i dets infrastruktur. Man kunne f.eks. udnytte tun til en bæredygtig produktion af tun på først og fremmest store dåser til større madsteder, som hoteller, institutioner osv. i udlandet. Her kunne man indgå i et samarbejde med en større international organisation som MSC eller WWF eller andre, som kunne være med til at sikre denne produktions bæredygtighed.

Man kunne også udvikle salget af de mere værdifulde fisk som snapper og andre lignende høj kvalitets fisk til de europæiske og andre markeder. Markeder som er rede til at betale prisen for disse fisk. Der er ved at blive anlagt en international lufthavn ved Massawa og derfra vil man også kunne flyve fisk til de udenlandske markeder, det gør man i lille målestok fra Asmara i dag. Men selv om man få fløjet 10-20 tons fisk ud om ugen så giver det jo ikke det store indhug i den mængde fisk som man kan fange ved Eritrea. Hvis det marked skal udvikles, også til fordel for kystfiskerne, så skal kystfiskeriet udvikles betydeligt og det vil tage tid. Derfor skal der nu satses på hjemmemarkedet, de tørrede fisk som ansjoser og sardiner og de nære markeder med friske fisk og frysetransport af kvalitetsfisken.

Hertil kan kystfiskeriet udvikles også i takt med at hjemmemarkedet begynder at spise flere fisk. Officielt spiser man 500 gram fisk pr. indbygger i Eritrea og det er så at sige ingenting i sammenligning med et land som Danmark, hvor der ikke spises meget fisk, men dog alligevel 10 gange så meget (I Danmark spiser vi op mod 6 kg om året og Spanien som spiser 28 kg).

Fisk er en forholdsvis billig mad i Eritrea (kød koster 3 gange så meget som fisk) og med en mere fornuftig infrastruktur på hjemmemarkedet, kunne man sikkert også få folk til at spise flere fisk. Det er også oplagt at få genoptaget fiskeriet og tørringen af ansjoser og sardiner, et fiskeri som ikke kræver de store investeringer, men som giver arbejde ude i landsbyerne, specielt arbejde til kvinderne som tidligere var beskæftiget med tørring af ansjoser og sardiner.

Til den direkte indkomst fra fiskeriet kan lægges, at kystfiskeriet i Eritrea også har mange andre værdier end blot en bedre udnyttelse af Eritreas marine ressourcer i den store verden. Kystfiskeriet giver arbejde og bosættelse og fiskeriet og turisme spiller godt sammen. Kystfiskerne kunne eksempelvis have indtægter fra turister i sommertiden ved flotte sejlads i de maleriske Sambuks og de samme fartøjer kunne give indtægter i vintertiden til fiskerne og deres familier. Med Eritreas marine infrastruktur, den lange kyst og de mange øer, er der gode muligheder for udvikling af et fornuftigt kystfiskeri, med dertil hørende beskæftigelse for mange i land.

Fiskeriet i Eritrea.

Eritrea har en ca. 1200 km kyststrækning i Det Røde Hav og landet råder over et havområde på ca. 60.000 km² og da det er en lang stribe hav med mange øer, ca. 350, giver det en naturlig geografisk og også demografisk struktur for et kystnært fiskeri. Den sydlige

del, dvs. farvandet syd for havnebyen Massawa, er det område hvor det meste af fiskeriet foregår, fordi det ligger tættere på Det Indiske Ocean og derfor også tættere på det store hav og fisken derfra, samt en mere normal saltindhold i vandet (Det Røde Hav er i det nordlige område dobbelt så salt som ex. Nordsøen). Eritrea kan ifølge den biologiske rådgivning fange ca. 80.000 tons fisk om året, men de fanger i dag kun ca. 20.000 tons om året.

Fiskerihavnen i Massawa

Eritreas fiskeripolitik bestemmes af det forhold, at landet råder over en betydelig marin ressource, men Eritrea råder ikke over det fiskeri som kan fange fisken. Derfor fisker der mange fartøjer fra andre lande i Eritreas havområde. Eritrea har et klart og udtrykt ønske om at få udviklet deres eget fiskeri og meget gerne kystfiskeriet, da dette fiskeri giver flest jobs til fiskere på havet og til virksomheder i land. Men ifølge myndigheder og politikere råder Eritrea ikke over de nødvendige midler, viden og kræfter til udvikling af deres eget kystfiskeri og derfor er de efter eget udsagt tvunget til at inviterer at landes fiskere ind i deres farvande, for i de mindste at få udnyttet den ressourcer i havet de har i dag.

Moderne modtager station ved Wegiro. Stationen har ligget klar til at modtage fisk i 2 år, men endnu har stationen de første fisk til gode.

Eritrea har via udviklingsbistand og bløde lån fået bygget flere modtagerstationer og landingspladser til fisk fra Massawa og syd på. Men disse, også relativt moderne anlæg med fryser, isværk, kølehuse, anlæg til fremstilling af ferskvand af havvand, møler ligger for de fleste stationers vedkommende, uvirksomme hen. (Dette studie så 3 sådanne anlæg, hvoraf de 2 havde været næsten klar i et par år, men endnu uden at der havde været en eneste fisk igennem).

Der er anlæg andre steder som har de samme problemer og lige nu bygger et dansk firma 3 nye stationer i byerne Ghela'elo, Tio, M'edr og et anlæg i byen Bera'esoli er ikke kommet i gang fordi man mangler reservedele.

Det er bekymrende tydeligt, at midler og rådgivning fra udviklingsbistand og bløde lån, retter sig mod større og moderne anlæg i land, mens der ikke satses på udvikling af Eritreas fiskeri. Man synes at forvente og kalkulere med, at andre landes fiskere og private investeringer, vil sørge for at der bliver fanget fisk til disse stationer.

Assab i syd er deres største og vigtigste fiskerihavn. Massawa er en større trafikhavn og der landes også betydelige mængder af fisk fra havområderne omkring øgruppen Dahlak og fra Tio i syd. Fra Massawa og nord på til grænsen til Sudan foregår der i dag kun meget lidt fiskeri. I dette område som studiet omfatter, er der ca. 30 fiskerikooperativer hvoraf de 8 ligger i Massawa området. Der er ca. 1700 registrerede kystfiskere, men det tal skal tages med alle mulige forbehold, da der er ca. 4 gange så mange.

Fiskeriet foregår med fartøjer fra meget små træjoller/pramme, 1-2 mand, mindre fartøjer af træ kaldet Horiers 4 – 8 mand. Sambuks af træ 8 – 20 mand, glasfiberfartøjer fra 12 – 20 meter. Og endelig større fartøjer, 50-70 tons, mest fra andre lande som Egypten, Yemen, Somalia osv.

De fanger de pelagiske arter som; tun, jackfish, barracuda, sværdfisk, ansjoser, sardiner m.m. Demersalt er der tale om koral fisk som Grouper, fladfisk, rejer, snapper m.m. Det er meget flotte og store fisk der landes i Massawa, så set derfra ser det ikke ud til at man fisker særlig hårdt på bestandene. (se fakta om Eritreas fiskeri, fartøjer, fiskere, fiskearter sidst i denne rapport)

Kystfiskeriet

Kystfiskeriet er underudviklet og derfor fanger det ikke ret meget af Eritreas marine ressourcer (700 – 1200 tons/år, officielle tal på hvor meget kystfiskerne fanger) og derfor kan kystfiskeriet heller ikke tiltrække de unge fiskere. De unge forlader landsbyerne i nord og fra øerne og tager til Massawa, Assab for at få hyre på de større fartøjer. Også fartøjer fra udlandet som bl.a. Yemen, hvorfra der fisker en del fartøjer ud for Eritrea, tiltrækker de unge.

Kystfiskeriet selv mangler så at sige alt for at kunne udvikle deres fiskeri og deres samfund.

De har brug for støtte til forbedringer af fartøjer og udstyr.

- Specielt skal have nedbragt omkostningerne til brændstof ved at udskifte de omkostningstunge udenbordsmotorer, med indenbords motorer som bruger dieselolie, brændstof som kun koster det halve af prisen på benzin. I dag bruger de udenbordsmotorer på Sambuks og de mindre Houris, fordi de dermed får en større sikkerhed for sejlads. Deres fartøjer af træ er i dårlig stand og det sker ofte at motorerne bliver ødelagte af vand, enten havvand eller under kraftige regnskyl. De er vanskelige at reparere når de ligger i båden og mens de bliver repareret ligger fartøjet stille.

De bruger udenbordsmotorerne fordi de er nemme at tage med sig hjem og under reparation kan fartøjet sejle med en anden motor (derfor ser man også ofte at de større fartøjer har to udenbordsmotorer). Så hvis og når der skal indenbords maskiner i specielt de større Sambuks, så skal der også etableres et fornuftigt selvlæsende system, som kan holde båden fri for vand i maskinrummet.

Deres fartøjer trænger til enten at blive reparerede eller også udskiftet. Man kunne måske løse en del af problemerne med de gamle og nedslidte fartøjer, ved at lægge glasfiber uden på dem. Deres garn er gamle og ineffektive og de større fartøjer burde måske også bruge langliner. Hvis kystfiskeriet fik bedre udstyr vil det også kunne tiltrække unge fiskere.

- **Kystfiskeriet som det ser ud i dag, kan helt åbenlyst, og uden de store gennemgribende analyser, ikke klare sig i konkurrencen om ressourcerne og mandskabet op med det mere moderne og industrialiserede fiskeri.**

Derfor skal kystfiskeriet i Eritrea have bedre udstyr som fartøjer, motorer, garn ophaler udstyr, læsepumpe, ekkolod, GPS navigationsudstyr, sikkerhedsudstyr som redningsveste og redningsflåder og fiskegrej og lige så vigtigt – viden om brug og vedligehold af udstyr.

Der er ikke tale om et højteknologisk kvantespring i Eritreas fiskeri. Dette udstyr findes i dag i Eritreas fiskerihavne på mange fartøjer, blot ikke på kystfiskernes fartøjer.

Meget af dette udstyr kystfiskerne i Eritrea har brug for findes i Danmark og EU på lager, efter at EU's fiskeri har ophugget det meste af deres kystfiskerflåde.

Der findes altså godt brugt udstyr som skal ses efter, men som kan erhverves til rimelige priser. Og meget af dette udstyr kan også blive til nytte og gavn i udviklingen af kystfiskeriet i Eritrea.

(Sammen med dette udstyr, findes der også mange aktive, halvaktive og ikke længere aktive fiskere i Danmark og EU som har viden, erfaring og interesse i at udføre et stykke meningsfuldt og praktisk arbejde som fiskeriinstruktører i Eritrea. Efter omskoling og kurser vil disse fiskerfaglige ressourcer, også kunne være til nytte og gavn for en bæredygtig udvikling af kystfiskeriet i den 3. verden).

Der er som nævnt flere gode grunde til at få udviklet kystfiskeriet i Eritrea. Sker det ikke - vil det forsvinde og derved mister Eritrea faktisk dets fiskeri. Selvfølgelig vil Eritrea stadig kunne få fisk, men det bliver da fisk fra et industrialiseret fiskeri, uden de mange arbejdspladser og investeringer i Eritrea.

Udviklingen og udbygningen af det store fiskeri er i gang, på udlandets betingelser og på det vigtige spørgsmål om det industrialiserede fiskeri og kystfiskeri og eventuelle konflikter mht. ressourcerne, når og hvis kystfiskeriet bliver udviklet, siger myndighederne i Eritrea, at de hellere så deres egne fiskere fange fisken, men at det ikke kan lade sig gøre i dag. Men hvis kystfiskeriet kan fange fisken, så vil de også få lov til det, på bekostning af de fremmede skibe. Og kystfiskerne siger selv, at de meget gerne vil fiske og udvikle deres fiskeri.

Officielt er der 1700 kystfiskere i Eritrea, men man regner med, at der mere end fire gange så mange og dertil kommer et ukendt, men større antal mænd og kvinder som henter en del penge ved at fiske fra stranden, ved at indsamle forskellige marine værdier som snegle negle, sø agurker, muslinger, perler osv.

Økonomien: Lokalt er fiskeriet ex. på øerne, den eneste indkomst befolkningen har. De har lidt dyr og de dyrker lidt grøntsager, men det er meget lidt i forhold til fisk og andre marine ressourcer som betyder mere end 90 % af ø-befolkningens livsgrundlag. Andre steder langs Eritreas kyst er der flere områder hvor befolkningen er meget afhængig af fisk og marine ressourcer, men på kysten svinger det mere fra sted til sted. Fra Massawa og nordpå til Sudans grænse er der ingen fiskeriaktivitet af betydning på denne kyststrækning på ca. 500 km.

- På denne kyststrækning, er der fra myndighedernes side et massivt ønske om, at få genoptaget fangst og tørring af ansjoser og sardiner, da disse fisk kan fanges med vod fra land, dvs. meget lavteknologisk. Og meget taler da også for udviklingen af dette fiskeri, da dette område er meget tørt og befolkningen (nomader) lider under tørken som nu gennem flere år har skabt store problemer for befolkningen i dette område.

Kvinder og fiskeriet: Eritrea fiskerne er mænd. Der foregår en del indsamling af snegle, søagurker, sneglenegle og perler og den fortages ofte af kvinder. Denne indsamling udgør en ikke uvæsentlig økonomi i fiskernes husholdninger. Der er kvinder og der er mange ansatte på vej ind i den fiskeriindustri som nu bygges op og traditionelt har det været kvinderne som stod for ansvaret med tørringen af ansjoser og sardiner. Tidligere udgjorde tørringen af fisk en ret omfattende del af fiskeriet i Eritrea. Den praksis forsøger man at genopbygge og dertil er der brug for støtte.

- Mht. fiskerne og deres kvinder (hustruer) så ser situationen i Eritrea bedre ud end i ex. Ghana, hvor fiskerne ofte forsøger at undgå familiens krav om penge til husholdningen, ved bl.a. at sejle til at andre nærliggende lande som ex. Togo for at more sig lidt. Fiskerne i Eritrea tilhører enten den muslimske eller den mere ortodokse kristne livsform, og begge former lægger ikke op til eller indbyder til sjov og ballade.

På havnene ser man en del kvindelige ansatte inden for det organisatoriske i kooperativerne og i de virksomheder som hører havnene til. Et dansk/eritreansk fiskeriprojekt vil helt sikkert skulle støtte sig meget til den arbejdskraft som kvinderne i fiskeriet vil kunne bidrage med.

Havmiljøet: Fiskerne og myndighederne mener ikke at Eritreas fiskeri udgør noget problem for miljøet, heller ikke hvad angår bifangsten af havpattedyr, skildpadder og fugle. Skildpadder er beskyttet og i Eritrea spiser man ikke skildpadder som man gør det andre steder. Lokalt kender man ikke ret meget til de internationale krav og konventioner til beskyttelse af havpattedyr og andet. I Massawa er der et GEF støttet projekt som arbejder med problemerne omkring biodiversitet, bifangster osv.

Oplysning: Oplysninger, formidling og kommunikation mellem fiskerne og mellem fiskerne og myndighederne er næsten ikke eksisterende. Der er ingen nyhedsbreve, pamfletter opslagstavler osv. også fordi mere end 90 % af fiskerne ikke kan læse.

- Men det kan udvikles, fordi de unge nu får lært at læse og skrive. De unge som rejser fra landsbyerne befinder sig havnene og på skibene og de kan mobiliseres til en indsats på formidlingsområdet. Der er et udtrykt behov for flere oplysninger gennem ex. nyhedsbreve, opslagstavler tilbagemeldinger og krav fra fiskerne til myndighederne og fra myndighederne og til fiskerne osv. Der er et akut behov for, at kystfiskerne i Eritrea få opbygget en større selvforståelse og identitet, der igen sætter gang i en udvikling hvor de kommer i gang at tale deres sag. Myndighederne op til fiskeriministeren gav alle udtryk for behovet for uddannelse, oplysning og dialog til udvikling af fiskeriet og forbedring af fiskeriforvaltningen.

Organisering: Ca. 25 % af kystfiskerne er registrerede medlemmer af kooperativer og dermed også medlemmer af "The Eritrea Fisheries Cooperative Society" som organiserer de 38 fiskerikooperativer i Eritrea. Studiet viste tydeligt, at fiskerne er meget lidt, om overhovedet aktive, i deres organisationer og denne mangel på aktiv deltagelse fra fiskernes side, synes myndighederne er utilfredsstillende. Der er daglige problemer med registreringen af fiskerne inden de tager på fiskeri og med tilbagemeldinger om fangster, hvor meget, hvordan og hvor fanger de fisken?

Brød til en besætning på 15 mand og deres fartøjer

Kystfiskeriet og kystfiskerne skal altså synliggøres og det kan ske gennem en balanceret, nøje tilrettelagt og styret mindre teknologisk løft i deres daglige fiskeri. Kystfiskeriet skal have udstyr og grej og ikke mindst viden om brugen af dette udstyr, for derigennem at kunne stå sig i konkurrencen mod de større og moderne fartøjer som er støttet fra udlandet. (Noget så enkelt som en garnophaler-maskine, som vi havde i dansk fiskeri for 20-30 år siden, vil i Eritrea være et betydeligt løft. (Denne enkle

maskine kan tage det virkelig hårde slæb det er at få bjerget garnene og ingen dansk fisker kan

forestille sig i dag, at han skulle bjerge sine garn med de bare hænder, det er et umenneskeligt arbejde). Et sådant udstyr vil kunne fastholde de unge i kystfiskeriet og dermed også i landsbyerne.

Dertil vil der sikkert være nogle, måske mange som vil hævde, at fiskeriet burde foregå under et minimum af teknologi, at det er bedre at fiskerne fortsætter med at hale deres garn med hænderne, for så sætter de jo netop kun disse 20-30 garn, og deres motorer er i stykker hver anden dag, så kommer de ikke så meget på havet osv. De vil sikkert mene, at med teknologien vil Eritrea begå de samme alvorlige fejl og ødelæggelser som vi har gjort i det europæiske fiskeri? Og hvis kystfiskerne får mekaniske hjælpemidler, så bliver de også færre fiskere på hvert fartøj og hvad er det hele så værd?

Det enkle svar på dette er - så forsvinder kystfiskeriet i Eritrea. Der bygges i øjeblikket 3 store og meget kostbare anlæg til modtagelse af fisk (af et dansk firma), det semi-og helt industrialiserede fiskeri bygges op, også med kapital fra udlandet (Australien), andre landes større fartøjer fisker i Eritreas farvand og denne udvikling vokser hurtig og vil med

garanti vokse de kommende år, fordi ressourcerne er der og fisk er blevet en mangelvare på verdensmarkedet. Så hvis ikke kystfiskeriet bliver udviklet til at kunne stå sig bedre i konkurrencen mod denne udvikling, så forsvinder det, så enkelt er det. De unge vil ikke blive i kystfiskeriet under de betingelser der gælder i dag. Derved affolkes landsbyerne og øerne. Kvinderne skal have indtægter og et oplagt område er tørring og salg af ansjoser og sardiner. (Her er det nok vigtigt at få understreget, at kvinderne i Eritreas fiskeri og familier og samfund knyttet til fiskeriet, er bedre stillet i forhold til de problemer vi har beskæftiget os med i ex. Ghanas fiskeri. I Ghana lever de aktive fiskere et meget aktivt liv også uden for fiskeriet. I Eritrea er fiskerne enten muslimer eller koptere og derved lever de et noget mere asketisk liv end deres kollegaer i Ghana)

Udfordringen er at få udviklet kystfiskeriet, så kystfiskerne gennem denne udvikling også bliver klar over, at de skal stille krav til deres fortsatte eksistens under fiskeripolitikken. Og dertil siger myndighederne i Eritrea siger, at et veludviklet kystfiskeri skal have tilgodeset deres ressourcebehov gennem en fiskeriforvaltning som tager hensyn gennem f.eks. zoneopdeling, beskyttelse af koralrev, habitater, arter osv.

Dette studie har givet konkret indhold til Levende Havs påstande om, at vi (dvs. os alle) bør se virkeligheden i øjnene. Undlader vi at udvikle kystfiskeriet i den 3. verden og for den sags skyld i vores egen verden, så forsvinder det. Og så får vi den situation som vi kender i EU, hvor EU's fiskeripolitik og det kapitaltunge fiskeri, efterhånden har fjernet hele det traditionelle fiskeri, som fiskede med de mere natur- og ressource skånsomme metoder. Vi kom for sent i EU og nu har vi fået opbygget en offentlig støttet og meget kapitaltung fiskeflåde, på få fartøjer som der ikke er ressourcer til og nu opkøber EU flere og flere fiskerirettigheder i den 3. verdens fiskevande og sætter dermed kystfiskerne under et endnu større pres. Sådant er udviklingen i Eritrea og den samme ses overalt i den 3. verden som råder over betydelige marine ressourcer.

- Kystfiskerne som vi kender dem i Danmark, Europa og andre steder ønsker faktisk et såkaldt ”jævnt, muntert og virksomt liv på jord og vand”. Der er en meget stor forskel på de fiskere som vil ud på det store hav og kystfiskerne. Kystfiskerne længes ikke, som omverden ellers ønsker at begribe ”fiskerne”, efter store moderne og meget kostbare fiskefartøjer, de foretrækker friheden i fiskeriet, frem for det store fiskeri. Men også i vores egen verden herhjemme, bliver kystfiskerne nu mere og mere klar over, at de nu må kæmpe for deres rettigheder i land og dertil bliver de nødt til at acceptere en mindre teknologisk og større organisatorisk udvikling, ellers mister de deres fiskeri til det store og mere industrialiserede fiskeri og de mister deres unge. Den erkendelse er endnu meget langt fra kystfiskerne i Eritrea og derfor har de akut behov for støtte i deres teknologiske og organisatoriske udvikling.

Kystfiskeriet i sig selv er selvfølgelig ikke nogen garanti for noget som helst. Men et veludviklet kystfiskeri, med beviste fiskere og en dertil opbygget kystfisker politik, vil også være en vigtig kontrollerende faktor og derfor nok også det bedste forsvar vi alle har i dag, mod opbygningen af et, som vi har set det i EU, ukontrolleret industrialiseret fiskeri og deraf følgende ødelæggelser af fiskeressourcer og habitater. I Eritrea lyder det fra Fiskeriministeren og hele vejen ned gennem fiskeriforvaltningen, et klart og meget udtrykt ønske om, at få udviklet kystfiskeriet i Eritrea, og det er det måske ikke noget at sige til når man ser at landet har en 1200 km lang og relativ smal kyststrækning samt 353 øer, hvorfra der kunne foregå et betydeligt kystfiskeri.

Kvalitet og fiskerikontrol: Kvalitetsproblemet i kystfiskeriet hænger sammen med, at kystfiskerne ofte lander fisken efter at have været på fiskeri i 7-15 dage. De større Sambuks har haft op til 20 dage på havet og det giver en lav fiskekvalitet, alt afhængig af hvilke arter de lander. Årsagen til de lange fisketure forklares med det dyre brændstof (benzin). Fiskerne i Eritrea betaler lige så meget for benzinen til deres udenbordsmotorer som bilisterne betaler i Danmark, nemlig 15 Nakfa og det siger sig selv, at med så store brændstofs omkostninger og de lave priser på fisken, så spares der på brændstoffet. Så fiskerne på Houris, de mindre og de større Sambuks sejler kun i havn når det er allermost nødvendigt og ellers ligger de og bedriver fiskeri i et meget afgrænset område, der hvor de sejlede til da de startede.

Aftagerne af fisken, dvs. myndighederne er selvklart meget utilfredse med, at fiskerne ikke behandler fisken ordentlig til sikring af kvaliteten. De renser f.eks. ikke fisken for indvolde med undtagelse af hajer, røkker og nogle få andre urinholdige fisk og de lægger dem blot ned i is rummet, fisken bliver ikke iset i traditionel forstand.

Fiskens kvalitet kan højnes med forholdsvis enkle midler og metoder som:

- Lavere pris for brændstof, efter samme system som i EU hvor fiskerne kun betaler 25 % af den pris brændstoffet koster den private forbruger. (Men en sådan praktisk løsning er sikkert nemmere sagt end gjort i Eritrea)
- Brændstofs besparende motorer, f.eks. diesel motorer. Prisen på diesel olie er mindre end det halve af prisen på benzin i Eritrea og samtidig giver diesel motorer også mere trækraft pr. liter dieselolie. På den måde vil man kunne nedsætte fangstretjernerne til max. en uge.
- Behandlingen af fisken efter at den er fanget skal forbedres. Fisken skal renses for indvolde og øjeblikkelig nedkøles i isvand, så temperaturen på fisken, som ligger på ca. 25 grader lige efter fangsten, så hurtig så mulig kommer ned i nærheden af 0. Derefter skal fisken pakkes ned i is i isolerede kasser og på den måde kan kvaliteten blive ligeså god og også bedre end som på de større trawlere der har de store lastrum. Kan det ikke lade sig gøre skal fisken bulk ises. Det vil man måske ikke kunne klare rent praktisk for hele fangsten, på alle fartøjerne, men de dyre

arter og de fisk som ikke tåler så meget, kunne man begynde med og her skal man selvfølgelig også afregne den godt behandlede fisk, til en betydelig bedre pris end den mindre gode kvalitet.

- Installering af lys og pumpe i lastrummene (iskasserne). Her kan der gøres mange forbedringer uden de store investeringer, der er brug for pumper og ekstra specielle kasse af glasfiber som kan indeholde 200 l vand og is og som kan nedkøle 50-100 kg fisk. Det er enkle indretninger og man producerer allerede glasfiber kar og beholdere af alle slags i Massawa.
- Priserne på fisk bør følge kvaliteten. I Eritrea er der ikke noget auktionssystem fordi det meste af fisken aftages af regeringsdrevne virksomheder og alle får den samme lille pris næsten uanset kvalitet. Et kvalitet for dårlig bliver fisken kasseret og derfra og op til den bedste kvalitet er der åbenbart ingen forskel i prisen. Myndighederne er klar over dette problem, men da de ikke har været i stand til at tilbyde fiskene noget brugbart alternativ fortsætter de med at betale den samme pris for fisken.

Markedet: Hjemmemarkedet er beskedent, det kunne blive større med kampagner for at få folk til at spise flere fisk. Med virksomheder som ERIFISK vokser eksporten og særlig Grækenland og Italien modtager i dag fisk fra Eritrea. Man har en mindre eksport med fly af dyre fisk til de europæiske lande, specielt Holland. Verdensbanken har lavet en undersøgelse som viser, at man i Eritrea kun spiser ca. 500 g fisk pr. indbygger om året dvs. ca. 2000 tons fisk om året. (flere herunder også myndighederne tror ikke på det tal, de mener tallet er mindre). Kunne man ex. komme op på de 6 kg./år man spiser i Danmark, så vil landet i dag ikke være selvforsynende med fisk, da man fanger under 20.000 tons fisk om året. Så der er betydelige udviklings potentialer på hjemmemarkedet, både hvad angår mængde og priser (fisk er billig mad i Eritrea). Fangst og tørring af ansjoser og sardiner for hjemmemarkedet og de nære markeder, er et oplagt område at få udviklet.

Eritrea har gang i en udvikling på land med landingsfaciliteter, kølehuse, isværk osv. flere steder op af kysten fra Assab til Massawa. Lige nu bygger et dansk firma for 95 mil kroner sådanne faciliteter 3 steder på kysten og med et verdensmarked som hungrer efter kvalitetsfisk og private og udenlandske investeringer i det industrialiserede fiskeri, er det hævet over enhver tvivl, at markedet for fisk i og fra Eritrea vil vokse ganske betydeligt de kommende 10 år. Kystfiskeriets placering og muligheder på dette voksende marked er helt afhængig af støtte til udvikling af kystfiskeriet med garn, langliner, tejner, bundgarn, vod osv.

Uddannelse og træning: Der er en uddannelse og en uddannelsesinstitution for fiskere i Massawa, men også på det område er der mangel på udstyr og undervisningskræfter. Et fiskeriudviklings projekt bør indeholde uddannelse og træning i brugen af udstyr, vedligehold af udstyr og motorer og til en bedre kvalitetsbehandling af fisken efter fangsten.

- Et ”fisker til fisker” samarbejde vil også styrke kystfiskerne i Eritrea i forhold til større selvstændighed og ansvar for fremtidens kystfiskeri. Eritrea har brug for et fiskerifagligt samarbejde og overførsel af viden, ellers vil kystfiskeriet ikke kunne klare sig i konkurrencen om ressourcerne og markederne med det industrialiserede og teknisk højtavancerede fiskeri og kystfiskeriet.

(Til udvikling af kystfiskeriet i Eritrea og andre lande, kunne et danskstøttet fiskeriprojekt i Eritrea stille op med x antal fiskere fra Danmark, som på gennem uddannelse og kursus i Danmark og i Eritrea er blevet kvalificerede til fiskeriinstruktører i den 3. verdens kystfiskeri).

Havmiljø og ressource bæredygtighed: Myndighederne har bæredygtighed med i alle deres beskrivelser og ref. Ofte til FAO's Code of Conduct" for fiskeriet. Om de også handler i forhold til begreberne er det svært at sige noget fornuftig om efter dette korte studie. Fiskere synes ikke at have viden begreberne bæredygtighed, men fiskerne (garnfiskerne og langline) klager over at trawlerne ødelægger koralrevne.

De fartøjer og det fiskegrej man bruger i dag fra Massawa området udgør i dag ikke nogen reel trussel mod den biologiske og økologiske bæredygtighed. Der er problemer i fiskeriet efter hajer og det problem er også udtrykt af andre. Det er langt overvejende de store fisk der landes af de enkelte arter, så også det tyder på, at bestandene ikke er overfiskede. Og det at man overhovedet kan fange relativt mange fisk i det grej man bruger, indikerer også at bestandene ikke kan være truede. Trawlfiskeriet beskyldes af garnfiskerne for at gå for tæt og også op i koralrevne. Det kan ikke udelukkes, men de trawl der ses på fartøjerne i Massawa havn, kan ikke gøre skade på ret meget. Rejetrawlene må også siges at være uskadelige, der er tale om meget meget små trawle.

Det skal meget understreges, at dette studie hverken kan eller skal konkludere på de store og komplicerede spørgsmål der hører under havmiljø og ressourcebæredygtighed. Fiskeriet efter hajer er et problem og det kan også vise sig, at bifangsten af havskildpadder og delfiner udgør et problem.

Men det kan uden for enhver tvivl slås fast, at hvis det fiskegrej og de fartøjer man bruger i Eritreas fiskeri i dag, udgør et problem, så udgør det danske og det europæiske fiskeri, intet mindre end en nærmest ufattelig natur- og ressourcekatastrofe i de europæiske farvande – og det er måske også tilfældet!

(I en objektiv vurdering af Eritreas fiskeri i Det Røde Hav, kunne man ex. huske på, at i det danske fiskeri er der et fartøj som fanger (eller kan fange) dobbelt så mange tons fisk i havet end det samlede fiskeri i Eritrea i dag. Og dertil kan så lægges, at dette store danske fartøj, er selv en mindre kutter i forhold til fartøjer i andre EU lande. I EU findes der ex. pelagiske trawlere som i et træk kan fange mere end 50 delfiner!)

Dette danske fartøj fanger mere end det samlede fiskeri i Eritrea

Men alligevel er der udtrykte bekymringer fra de store verdensomspændende miljø- og naturorganisationer over udviklingen i fiskeriet i Det Røde Hav. Men også disse mere organiserede bekymringer, bør i sagens natur også kunne se denne sag i dets rette perspektiv.

- Studiet konkluderer, at Eritreas fiskeri, fiskefartøjer og fiskegrej kan udvikles og forbedres betydeligt, uden skade for en normal og bæredygtig fiskeproduktion i Det Røde Hav. Fiskeriet er bæredygtigt i dag og under et godt samarbejde partnerne imellem, vil det også være muligt for Eritrea at hente betydeligt flere marine ressourcer i deres farvandsområde, uden at give køb på bæredygtighedskravene.

Et muligt fiskeriprojekt mellem Eritrea og Danmark

Dette studie har afgrænset projektet til at omfatte støtte og udvikling til fiskerikooperativerne i Massawa området. Projektet er delt op i 3 delprojekter: Zula bugten, Dahlak og Wegiro fiskeriprojektet.

Zula bugt projektet: Bugten ligger syd for Massawa og udgør et større afgrænset havområde hvor der historisk har foregået et betydeligt fiskeri. Men efter krigen er fiskeriet ikke rigtigt kommet i gang igen. Der fanges mange fisk i bugten, men det foregår mest med fartøjer som kommer udefra.

I Zula bugten er der ikke nogen sammenhængende infrastruktur omkring fiskeriet, men der er flere landsbyer og mennesker som har brug for udvikling og som altid har været tæt knyttet til fiskeriet, også selv om de i dag beskæftiger sig mest med landbrug. Fiskeriet er en del af deres livsform og i dag er der stadigvæk mange som driver fiskeri i bugten og som sejler fisken til Massawa. Men deres fartøjer er ringe og det samme er deres udstyr og organisering. Der hører 4 kooperativer til bugten og en ø.

Der findes en bemanded modtagerstation for fisk. men den mangler alt. Vand, kølerum, is, værksted osv. og der mangler en pier eller en pontonbro. Og vejene til og fra Zula stationen er ikke for gode (her bygger man dog på en helt ny vej fra Massawa til Asab som med en relativ kort vej tilslutning fra Zula vil give meget gode til og fra kørsler). Men sandsynligvis vil det, som anbefalet af myndighederne, være mere fornuftigt at anlægge landingspladsen ved landsbyen Irefaile. Byen ligger lige på stranden og der er hurtigere dybt end ved Zula. Desuden ligger landsbyen meget tættere på den hovedvej man er ved at anlægge mellem Massawa og Assab og allervigtigst – der er vand i den landsby og det ligger de fleste fartøjer. Så da der kun er bygninger ved Zula og ikke andet vil det måske være mere hensigtsmæssig at anlægge landingspladsen ved Irefaile.

Både ved Zula og ved Irefaile vil indsatsen på længere sigt blive betydelig mht. stationen, men her man kan starter med kølecontainere og generator og mindre investeringer i bygninger og værksted, for så at få tilført stedet is og vand.

”Zulabay Fishery Project” er overskuelig og det vil være en oplagt opgave for et dansk støttet fiskeriprojekt, også fordi bugten udgør et naturligt område til at få introduceret brugen af det miljøvenlige og naturskånsomme bundgarn til fangst af ansjoser og andre pelagisk fisk. Bugten er dyb og man siger at der har været meget store forekomster af nær sagt alle mulige arter og så er bunden af bugten et sted hvor der i dag kan fanges mange rejer.

En forundersøgelse i Zula vil tager 8-10 dage hvor holdet hyrer et fiskefartøj og får kortlagt hele området ved hjælp af dette fartøj og ved også at prøvefiske på turen, med nogle danske og lokale garn. Samtidig vil holdet kunne komme rundt til alle byerne og øen og der får et fuldt overblik over hvad fiskerne mangler af udstyr, motorer og tilstanden af deres fartøjer. Og sådan en forundersøgelse vil også give et godt indblik i den struktur der styrer i dag og hvilke fiskere som har de gode potentialer osv. Forundersøgelsen vil således give en god demografisk profil af fiskerne og deres familier og samfund rundt Zula bugten. Og lige så vigtigt at få et bedre kendskab til de aktuelle ressourceforhold i Zula bugten.

Wegiro projektet: Studiet slår fast, at Wegiro projekt er det projekt hvor der er de største behov. Hele den nordlige del af Eritreas kystlandskab er tyndbefolket og dette folk har store problemer fordi deres landbrug og produktion af dyr falder år for år, så fattigdomsproblemerne er massive og

voksende. Der er ikke mange alternativer i dette område, andet end en udnyttelse af de marine ressourcer. I Wegiro projektet vil en genoptagning af fangst, tørring og salg af ansjoser og sardiner blive en vigtig del af projektet.

Selv om Eritrea med støtte fra udlandet (Holland) har investeret betydelige midler i netop fiskeriets infrastruktur og uddannelse af unge fiskere i dette område og i den del af Eritrea, så har man endnu ikke set nogen positive resultater. Det skyldes først og fremmest grænsekrigen i slutningen af 90'erne, som bl.a. satte en stoppe for et større program og hvor de 100 unge fiskere som fik deres uddannelse, nu er spredt for alle vinde. Disse 100 fiskere og 10 glasfiber fartøjer og en landingsplads ved Wegiro skulle være platformen for udviklingen af fiskeriet nord for Massawa og op til grænsen mod Sudan.

Wegiro landingsplads har gode facilliter, der er en moderne station med generator, med det meget vigtige afsaltnings anlæg, køle- fryserum, kontorer, toiletter, bad og andre vigtige installationer for en velfungerende landingsplads og vi har set det i funktion og det har stået klart i 2 år og er blot blevet beskyttet og taget vare om der har aldrig været fisk igennem stedet.

Stedet mangler en pier eller en pontonbro og ismaskine og workshop for reparationer af motorer og udstyr samt lidt bygninger hvor fiskerne kan overnatte. Der mangler også bedre veje til og fra stedet (hvis fisken bliver hentet af et modtager fartøj, kan det kompensere for de dårlige veje). Der bor ca. 4500 mennesker relativt tæt på stationen og der er 6 fartøjer i Massawa som er bygget til denne station og menneskene i området mangler beskæftigelse og fiskeri kunne blive denne beskæftigelse. Der er åbenbart betydelige ressourcer til rådighed i dette område nord for Massawa da der sjældent bliver fisket ret meget, så nordligt i forhold til Massawa. Samtidigt ligger der 2 større øer nord for Wegiro og det fiskeri som foregår fra disse øer hører mere naturligt til Wegiro end til Dahlak øerne.

Stationen kan komme til at fungerer ved mindre investeringer, først og fremmest en pontonbro (den er der gode muligheder for at sætte op da der ligger et stort skibsvrag ud for stationen og den vil kunne fungerer som et godt anker for sådan en bro). Ismaskinen er en mindre investering og det samme er de øvrige investeringer for at få stedet op at køre. Der skal uddannes og ansættes folk som kan bemane denne station i døgndrift, men det burde heller ikke være det store problem.

Uden at myndighederne sagde det direkte under dette studie, så er det ingen tvivl om, at myndighederne giver højeste prioritet til et dansk støttet fiskeriprojekt fra denne landingsplads. En forundersøgelse af dette projekt vil ikke være så krævende, dertil skal holdet bruge 3-4 dage.

Dahlak projektet: Dahlak øerne (ca. 350) ligger i farvandet uden for Massawa. Studiet konkluderer, at befolkningen og fiskerne (ca. 2500) fordelt over 5 landsbyer, har store problemer med affolkningen, særlig unge mænd (fiskere), som søger til de større byer for at få hyre på de større fiskefartøjer.

Stationen på Dahlak og fiskere

Problemerne er store, men mulighederne synes større end problemerne på Dahlak. På den største af øerne er der opført en moderne modtagerstation for fisk (en station som heller aldrig kom i gang). Men med Eritreas ønsker om en større udnyttelse af de marine ressourcer, er det også oplagt at få udviklet fiskeriet på Dahlak øerne og det ser ud som et relativt ukompliceret projekt som kræver en mindre forundersøgelse, som kan afdække behovene for et mere fornuftigt økonomisk bæredygtigt fiskeri fra øerne.

Denne rapport er udarbejdet af Kurt Bertelsen Christensen fra Levende Hav som også gennemførte studiet i Eritrea.

Kurt er fhv. fiskeskipper og nuværende formand for LLH. I Levende Hav har han bl.a. arbejdet som projektleder på et kystfiskeriprojekt i Kazakhstan på Aralsøen, og siden slutningen af 80'erne har Kurt udviklet og gennemført flere større og mindre projekter i det danske og det europæiske kystfiskeri og havmiljø. For LLH har han deltaget i seminarer, konferencer og udvalgsarbejde i og uden for Danmark, inden for fiskeri, havmiljø og udvikling.

Data: Fartøjer i Eritreas fiskeri

- Kanoer og små joller af træ til 1-2 mand. De padles og bruges til transport af mennesker og udstyr fra de større fartøjer og til land. De bruges også til indsamling af snegle, perler m.m.
- Houris: Større joller, dvs. uden dæk i forskellige størrelser 15 meter x 2,5 meter ex. med udenbordsmotor og en besætning på 4 -15 mand. (Normalt er der max. en besætning på 7, men fisker man med håndline tæt under land, så kan der være mange mennesker ombord.)
- Sambuks: Det er Eritreas fiskekutter og den ligner en Dhow. De har mange størrelser men 20 meter x 4 meter er ikke usædvanlig. De har også udenbordsmotorer, men de ses også med indenbordsmotorer. Besætningen er fra 12 – 25 mand
- Glasfiber både i forskellig størrelse fra 12 – 25 meter. Det er relativt moderne fartøjer bygget i Eritrea, I Assab. De har indenbords motor og de er også rimelig udstyret med ekkolod, radio, GBS osv. Langt hovedparten af de større glasfiberfartøjer ejes af firmaer og staten.
- Større fartøjer i træ og jern 50-100 tons. Det er udenlandske trawlere som fisker i Eritreas farvand.

Data: Fisk landet i Massawa og på øerne Dahlak

Store Requim hajer blev landet uden hoved og finner (man skærer hovedet af hajen meget langt tilbage på kroppen og derved synes en masse kød at gå til spilde)

- Bream – Sea bream, Picnic, Silvery, Wellovfin, Blackbanned.
- Katfish 3 – 4 kg
- Fladfisk 1 – 3 kg (ukendt art)
- Grouper 2 – 90 kg Sadelback, Back spaltet, Greasy, Hexogoul spaltet.
- Scomberomores commerson Spansk makrel 3 – 5 kg,
- Indian Mackrel 0.5-1 kg

- Barracuda 5 – 20 kg Foster's og Banded
- Korallrevs fisk som Kejser eller kingfish, longface, Blackspot, Redspot, Wellow-tailed etc. 2-7 kg
- Tun/boniter 5-10 kg Thunnus tonggo, Gymnosarda unicolor tun langhalet tun og lille tun

Andre fisk på 3 – 7 kg. Ex. Needlefish Tylosurus crocodilus (stor hornfisk lignende fisk, ikke set) En anden større fisk var sikkert Rainbow runner, og nogle arter af de såkaldte kejserfisk, Blackspot kejser, og en anden lignede en malle, men meget slankere. En Cobia (ikke set) kan blive op til 180 cm. Sardin og ansjoser som vigtige fiskearter i det Eritreanske fiskeri og mindre makrel lignende fisk som de bl.a. bruger til madding i langline fiskeriet Alepes djeddaba

- Caranx - Jack fish 5 – 25 kg Wellovfin, Blufin, Dusky
- Alm. Snapper, red snapper, John snapper, Humback snapper og Sharptooth snapper, Twospot red snapper. 5-8 kg
- Hajer, gråhajer og blåhajer 7 – 30 kg

Flotte fisk på kajen i Massawa

